

ASIASANA

1
/
9
1

A S I A S A N A

**Kirjastotieteen ja informa-
tiikan opiskelijoiden aine-
järjestön UDK ry:n äänen-
kannattaja**

Osoite:

Asiasana

UDK ry

**Kirjastotieteen ja informa-
tiikan laitos**

PL 607

33101 TAMPERE

Painopaikka:

Tehokopiointi

Tampere 1991

ISSN 0356-0139

TOIMITUS:

Kai Halttunen

Harri Kalinen, tekstaus

Leena Korsumäki

Markku Laitinen

Markus Määttänen, vast.

Matti Raatikainen

Lisäksi juttuja

kirjoittivat:

Sonja Björkbacka

Pia Koskinen

Nina Riutta

S I S Ä L T Ö :

Pääkirjoitus	3
Pipsa Goes America	4
Professuuri pakkaseen	9
Professorien virantäytöstä	12
Uusia kasvoja UDK:n halli- tuksessa	13
Eins... Zwei... Drei...	16
Kirjasto nousevan nuorison silmissä	19
Lyhytfilmijuhlista	20
Unelmafilmejä Metsosta	24
Kaksi runoa	27
Löylyä lisää!	28
Suojaudu sinäkin	30
Doris - sä veit mun...	32
Novelli: Kengät	33
Anagrammeja UDK:n hallituk- tuksesta	34

ASIASANA - SANAA ASIASTA ?

Kai Halttunen totesi juuri edellisessä Asiasanassa, että lehdentekijöiden arkipäivää näyttää olevan tietty omaan tekijöiden keskuuteen rajautuva kritiikki. Hyvin harvoin saa Asiasanasta palautetta sellaisilta lukijoilta, jotka eivät itse ole olleet lehteä tekemässä. Ja niinhän se onkin, ihmiset eivät juurikaan noteeraa Asiasanaa ja vastaavan toimittajan energia kuluu yleensä juttujen kiristämiseen muutamalta aktiiviselta kirjoittajalta viikkoa ennen deadlinea.

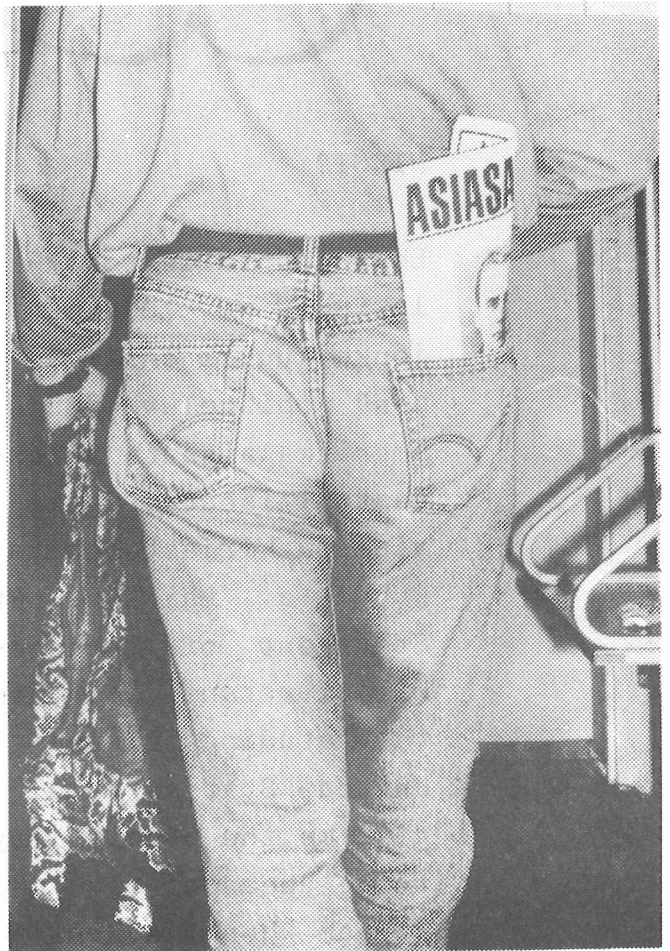
Pari viikkoa sitten sain kuitenkin uutena ja vihreänä vastaavana toimittajana napakkaa palautetta ja kritiikkiä Asiasanasta eräältä kirjastotiedettä sivuaineena lukevalta. Hän vaati ensinnäkin, että lehden nimi, Asiasana, on vaihdettava, koska se oli hänen mielestään mahdollisimman tylsä ja luotaantyöntävä nimi. Toiseksi Asiasanan jutut olivat hänen mielestään nekin kuivia ja tylsiä.

Tästä palautteesta ei ainakaan puuttunut terää ja se sai todella ajattelemaan asioita. Mielestäni Asiasana on kuitenkin hyvä nimi kirjastotieteilijöiden lehdelle, onhan se kirjastotieteellinen termi. Lisäksi nimeen voi jokainen halutessaan liittää parodisia sivumerkityksiä. Itse asiassa Asiasana on melko huvittava nimi.

Mitä Asiasanan juttuihin tulee, niin jutut ovat yhtä kuin kirjoittajansa. Asiasanassa on tähän mennessä julkaistu kaikki tarjottu materiaali, että jos on valittamista, niin siitä vaan kirjoittelemaan vauhdikkaampia juttuja. Sana on kaikille vapaa. Mielestäni Asiasanaan voi kirjoittaa mistä vaan, onhan se ensisijaisesti opiskelijalehti.

Markus Määttä

Markus Määttänen,
vastaava toimittaja

PUKKILA SANOO: "KANSAINVÄLISTYKÄÄ!" JA MEHÄN KANSAINVÄLISTYTÄÄN:

Pipsa
goes
America

MIKSI?

Ehkä taustalla todellakin on se luento, jonka kuulin ensimmäisenä opiskeluvuonna amerikkalaisesta tulostavastuullisesta, aktiivisesta kirjastonhoitajuudesta. Linaan nyt Statement of Purpose-kirjoitustani: "I think that studying in the United States would give me the possibility to be ahead of the mainstream when I start working."

Tai kenties syy on sen muinaisen vaihto-oppilaina olleen poikakaverin, joka suuteli amerikkalaiseen tapaan.

Ehkä se on Kellyn vika, tytön, joka teki sen mihin opettajat eivät pystyneet: Opetti puhumaan englantia.

Tai kaikki ne kaverit, jotka puhuivat: "Joo mä meen...ehkä..."

Tai se ystävä, joka todella lähti ja toteuttaa tälläkin hetkellä Amerikkalaista Unelmaa: Kovalla työllä huipulle.

Kenties olen tullut
passikuvani näköiseksi
ja silloin on Ralph L.
Woodsin mukaan matkan
tarpeessa.

Tai ehkä tahdon lähteä
vain koska se on siinä.
Mahdollisuus. Ei ole
palloa jalassa, sormus-
ta sormessa, lasta kaina-
lossa, joka pitäisi
täällä. Ja koska toista
mahdollisuutta ei ehkä
koskaan tule.

MIKÄ?

Tämän otollisen tilai-
suuden tarjoaa minulle
ISEP eli International
Students ExchangeProgram.
Systeemi on se, että jos
Tampereen yliopisto sin-
koaa suojistaan IO vaihto
oppilasta se myös ottaa
vastaan noin IO amerik-
kalaista opiskelijaa.
Alalla ei ole väliä
vain määrä ratkaisee.

Vaihtoon halajavien on
osoitettava, että opis-
kelusta on jotai hyö-
tyä tšekäläisille opin-
noille. Kirjoilla yli-
opistossa on ollut ol-
tava vähintään vuosi.

Muita valintaperusteita
ovat olli-veikot ja ar-
vosanat. Harrastuksilla-
kin voi olla vaikutusta.

MITEN?

Päätyminen ISEP-oppilaak-
si on ollut ohjattua,
mutta työlästä.

Kun kaiken sen kuukau-
sia kestävän itsetut-
kiskelun jälkeen lopul-
ta lausuu "tahdon", on
kaikki kauheudet edessä.
Ensimmäinen konkreetti-
nen teko oli mennä
vaihto-ohjelmien esittely-
tilaisuuksiin. Aina
tuntui olevan tupa täyn-
nä toinen toistaan fik-
summan näköisiä nuoria,
jotka kyräilivät toi-
siaan epäluuloisen näköi-
sinä ja pohtivat mahdolli-
suuksiaan. Kovin moni
halusi Kaliforniaan...
Kaikesta siitä ihmis-
paljoudesta vain 24
lopulta jätti hakemuk-
sensa sillä ISEP on
keksinyt tehokkaan kar-
sintamenetelmän: Hakemuk-
sen.

Suosituksset ovat avain-
sana Yhdysvalloissa.
Niitä siis hankkimaan.

Eräs opettajakuntam-
me jäsen todisti minut
huumorintajuiseksi ja
kielimaisterimme väitti
minua sanavalmiiksi.
(Hänen oli vaikea lo-
pettaa puhetulvaani, kun
epätoivoisesti ja ex tem-
pore todistelin olevani
kielitaitoinen.)

Sitten kääntelin yli-
oppilastodistukseni ar-
vosanoja englanniksi
(reaali??) Educational
Background Sheetiin
ja harrastin kolmen
sivun verran luovaa
itsekehuskelua Statement
of Purpose-kirjoitukses-
sani. Ainoa asia mistä
arvostelijat varmasti vakuu-
tin oli etten kärsinyt
suomalaisesta heikosta
itsetunnosta.

Muutin American Studies
Centeriin Hammareninka-
dulle ja selailin läpi
uskomattoman määrän
yliopistojen opinto-
oppaita. (Mikrokort-
teina = päänsärky)

Kokosin kurssit professorimme suosittelamista opinahjoista ja täytin niille joko kaiselle Study Site Requestin rukoillen opiskelupaikkaa.

Sitten vielä itse hakemus, jossa lähinnä osoitin omaavani nimen ja sukupuolen sekä kuuluvani ei-tupakointien klaaniin. Otatin itsestäni kaksi ystävällistä (ohjeen mukaan) passikuvaa, joissa näytän aivan Peppi Pitkätossulta.

Vein koko roskan yliopiston kirjaamoon ja palasin opintojeni pariin, jotka kolmessa viikossa olivat joutuneet melkoisesti retuperälle.

MITÄ? MITÄ?

Pari viikkoa sitten löytyi postilaatikostani Rehtorin päätös,

jossa hän Tampereen yliopistosta annetun asetuksen 27 pykälän I momentin 4 kohdan ja 29 pykälän I momentin I4 kohdan nojalla oli päättänyt vahvistaa minun ja yhdeksän muun onnellisen lähettämisen lukuvuodeksi 1991-92 Yhdysvaltalaisiin yliopistoihin. Suoritin pokoilua ympäri eteistä. Sitten luin mukana seuranneen "älä nyt liikaa innostu"-kirjeen, jossa varoitettiin mm. Persian Lahden sodan vaikutuksista. Kaikki jenkit saattavat jämähtää kotiin. Hillitsin itseni. Käänsin opintorekisteriotteeni ja toimitin sen ISEP-koordinaattorille. Nyt olen jättänyt kohdaloni Saddamin huomaa ja odottelen TOEFL-kielikoetta, joka järjestetään maaliskuussa. En voi muuta kuin odotella. Kalvava epävarmuutta jatkuu ainakin huhti-, toukokuuhun, ehkä vielä senkin jälkeen, sillä papereissani on rasti, joka oikeut-

taa ISEP:in sijoittamaan
minut mihin mieliin
(Alaska/Florida) ja vas-
taus voi tulla myöhään-
kin.

Lähtö on suuri kysymys-
merkki ja määränpää
tuntematon, mutta se
ei estä minua pohdis-
kelemasta kaikenkarvai-
sia ensi lukuvuodesta.
Hakemuksessani pyrin osoit-
tamaan olevani sel-
väjärkinen ja tasapai-
noinen henkilö. Siksi
olen iloinen, etteivät
valitsijani näe sieluni
syvyyksiin, vai mitä
sanotte tästä: "Tu-
lenko kaipaamaan läski-
soosia? Mitä jos en
saa viisumia? Entä jos
minut kidnapataan? Li-
honko 20 kg vai enem-
män? Aiheuttavatko
minua katsomaan tule-
vat kaverit kansain-
vaelluksen? Voinko
tuoda kotiin jenkki-
raudan? Opinko park-
keramaan sen? Mitä
jos Eput tekevät uuden
levyn kun olen poissa?
Entä jos en opi LC-
luokitusta? Apuaa..."

Tämä on tilanne nyt,
mutta jos (hyvä/huono?)
säkä käy voi Asiasana
ensi syksynä huomata
saaneensa uuden ul-
komaan kirjeenvaih-
tajan.

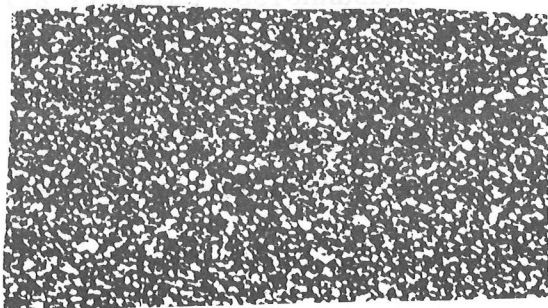
Epävarmuuden keskeltä

- Keskinen -

PS: Jos jotakuta vielä
tämän kirjoituksen jäl-
keenkin kiinnostaa ul-
komailla opiskelu, jätän
kopsut haku- yms. pape-
reistani UDK:n arkis-
toihin oppaaksi yri-
tykselle.

PROFESSUURI PAKKASEEN

Kirjastotieteen ja informaatiikan professuurin täyttämisen konkretisoitui taas pitkän tauon jälkeen viimevuoden joulukuussa. Tiedekuntaneuvosto sai käsiteltäväkseen asiantuntijalausunnot, mutta totesi tilanteen niin sekavaksi, ettei päätöksenteolle ollut edellytyksiä. Professuuri jäi siis täyttämättä ja prosessi raukesi. Kannattaa kuitenkin palata ajassa taaksepäin noin kaksi vuotta, niin saamme käsityksen virantäyttömenettelyn kaikista vaiheista.

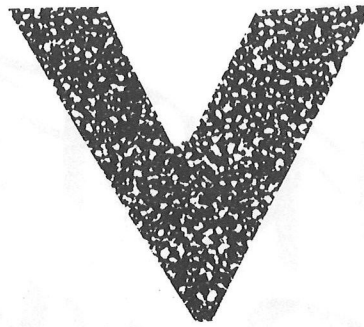
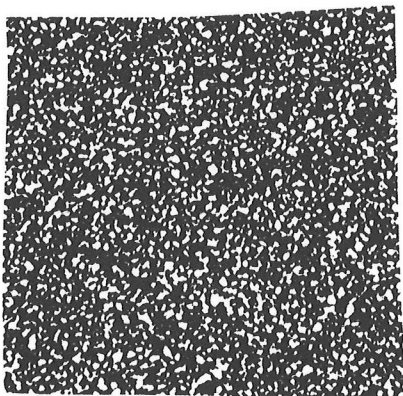

Kirjastotieteen ja informatiikan professuuri Tampereen yliopistossa tuli täytettäväksi, kun professori Marjatta Okko jäi eläkkeelle vuoden 1988 lopussa. Virka julistettiin haettavaksi ja määräämään 23.2.1989 mennessä sitä hakivat kirjastonjohtaja, YTT Tuula H. Laaksovirta; assistant professor, Ph.D. Leena Siitonen ja apulaisprofessori, YTT Pertti Vakkari.

Hakijoista Laaksovirta ja Vakkari ovat varmasti kaikkien tuntevia. Leena Siitonen puolestaan vaikuttaa Yhdysvalloissa Rhode Islandin yliopistossa Graduate School of Library and Information Studies assistant professor'in

virassa. Siitosen väitöskirja käsittelee loppukäyttäjien hakuprosesseja online-hauissa.

Huhtikuun kokouksessaan 1989 tiedekuntaneuvosto valitsi neljä asiantuntijaa antamaan lausuntonsa hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä. On huomattavaa, että asiantuntijoita on näin monta, koska kaksikin asiantuntijaa olisi säännösten mukaan riittänyt. Asiantuntijoiden määrään vaikuttaa varmasti tieteenalan nuoruus ja varsinaisten kirjastotieteen ja informatiikan asiantuntijoiden vähyys. Asiantuntijoiksi tiedekunta valitsi professori Mariam Ginmanin Åbo Akademista; valtionarkistonhoitajan, professori Veikko Litzenin; professori Eero Peltolan Valtion teknillisestä tutkimuskeskuksesta ja apulaisprofessori Pertti Tiihosen Helsingin yliopistosta.

Asiantuntijat tutustuivat hakijoiden tieteelliseen tuotantoon ja sen perusteella esittivät lausuntonsa hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä k&i -professorin virkaan. Kuten virantäyttöasioissa yleensäkin, kiirettä ei pidetty ja asiantuntijalausunnot tulivat tiedekunnan käsittelyyn joulukuussa 1990.

Asiantuntijalausunnot olivat kaikkineenkin hyvin risti-riitaisia ja yhteenvetona voitodeta, että kaikki asiantuntijat pitivät Leena Siitosta epäpätevänä, kun taas Laaksovirran ja Vakkarin kesken mielipiteet jakaantuivat tasaisesti vastakkaisiksi. Toki lausunnoissa esiintyi erilaisia varauksia ja vain pieniä erotteluja näiden kahden hakijan välillä. Tilanne ei ollut mitenkään mustavalkoinen.

Tiedekuntaneuvostossa professorin viran hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä saavat päättää vain vastaavan tieteellisen pätevyyden saavuttaneet jäsenet eli professorit. Professorit totesivat päätöksenteon näiden asiantuntijalausuntojen pohjalta mahdolltomaksi, ja asia jäi pöydälle seuraavaan kokoukseen. Pöydällepanon tarkoituksena oli antaa professoireille tilaisuus tutustua itse hakijoiden arvioitavaksi jättämiin julkaisuihin. Tämän tutustumisen jälkeen heidän oletetaan olevan valmiita päättämään asiasta.

Asia tuli uudelleen esille tiedekuntaneuvoston tammikuun 1991 kokouksessa ja päätös oli yksimielinen kuten pöydälle-

panossakin: kaikki hakijat todettiin tieteellisesti epäpäteviksi avoimna olevaan kirjastotieteen ja informatiikan professorin virkaan.

Virantäyttö siis raukesi tällä kierroksella, mutta varmaa on, että virka joskus täytetään - olisiko vuosi 1995 mitään?

KH

18.2.-91

Yliopistouutiset

Kansliapäällikkö Jaakko Numminen Professorien virantäyttö kaipaa nopeutta ja avoimuutta

Opetusministeriön kansliapäällikkö Jaakko Numminen kaipaa professorien virantäyttöihin nopeutta, avoimuutta ja selkeitä perusteluja. Valitusoikeuden poistuminen ei hänen mielestään vähentäisi hakijoiden oikeusturvaa.

Yliopistoissa ja korkeakouluissa on 1 042 professorin ja 786 apulaisprofessorin virkaa.

Nimitykset menevät presidentille hallitusmuodon perusteella. Eduskunnan sivistysvaliokunnan käsiteltävänä parhaillaan oleva uusi laki ei muuttane käytäntöä.

"Nimitysasioiden kasvu on yksi ongelma. Tasavallan presidentin nimityksistä noin kolmannes on professorinimityksiä."

Valitukset

Uusi laki professorin viran täyttämistä nopeuttaisi virantäyttöä ja poistaisi muitakin ongelmia. "Mutta ei laki ole tähänkään asti estänyt yliopistoja nopeuttamasta virantäyttöjään eikä käyttämästä useammin kutsumismenettelyä."

Virkaehdotuksesta ei enää saisi valittaa. Monet tutkijat, juristit etenessä, korostavat valitusoikeuden tärkeyttä ennaltaehkäisevää merkitystä.

Nummisen mukaan oikeusturva ei olennaisesti huonone, jos virantäyttöissä seurataan rehellistä asiantun-

tijamenettelyä ja rehtorit ja kanslerit seuraavat tehokkaasti virantäyttöprosesseja.

Lakiesitys keventää tieteellisten asiantuntijain työtä. Lausunnon antaville asiantuntijoille ei enää tarvitsi toimittaa hakijain koko tuotantoa. Varsinkin humanistisilla aloilla asiantuntijat joutuvat usein lukemaan kottikärryllisen kirjallisuutta.

"Enimmillään parin kuukauden virkavapauden aikana ennättäisi lukea senkin osan oman alansa tuotannosta, joka on jäänyt lukematta," Numminen toteaa.

Virantäyttö kestää keskimäärin puolitoista vuotta, mutta joskus virkaa on hoidettu väliaikaisjärjestelyin puoli vuosikymmentä.

"Kun tällaisen pitkän täytön jälkeen alkaa pian uusi täyttö, laitos opiskelijoineen on aika lailla tuuliajolla. Väliaikainen tilanne muuttuu vakinaiseksi."

Nummisen mielestä pitäisi selvittää, milloin eläkeikää lähestyvä professori tahtoo jättää työnsä seuraajalleen. "Toisinaan tiedekunnat odottavat professorin ilmoitusta eläkkeelle siirtymisestä eivätkä halua muistuttaa asiasta. Virka voitaisiin julistaa haettavaksi niin varhain, ettei väliaikaisia järjestelyjä tarvittaisi."

Kotikenttäetu

Suomen pienissä oloissa Numminen on joskus ounastelevinaan yliopiston

oman väen, edellisen viranhoitajan suojatin tai koulukunnan suosimista. "Näitä näkökohtia pyritään ottamaan huomioon jo virantäyttöprosessin varhaisvaiheissa, opetusala muutettaessa ja asiantuntijoita valittaessa. Siihen yliopistoilla on oikeus."

Keskeisen tärkeää on, että hakijat saavat vastaisuudessaakin antaa lausunnon asiantuntijoista.

"Järjestelemällä virkoja 'omille' hakijoille saadaan aikaan laitoksen sisäistä virkakiertoa ja palkankorotuksia. Sekin on oikein, jos virka täytetään pätevimällä hakijalla. Mutta virkakierto on tarpeen kaikissa yliopistoissa."

Nummisen mukaan myös suomalaisista viroista olisi ilmoitettava kansainvälisissä yliopistolehdissä ja hakuajoja pidennettävä. "Monet yliopistoviroiden kiinnostuneet voivat olla ulkomailla, jonne posti kulkee hitaasti."

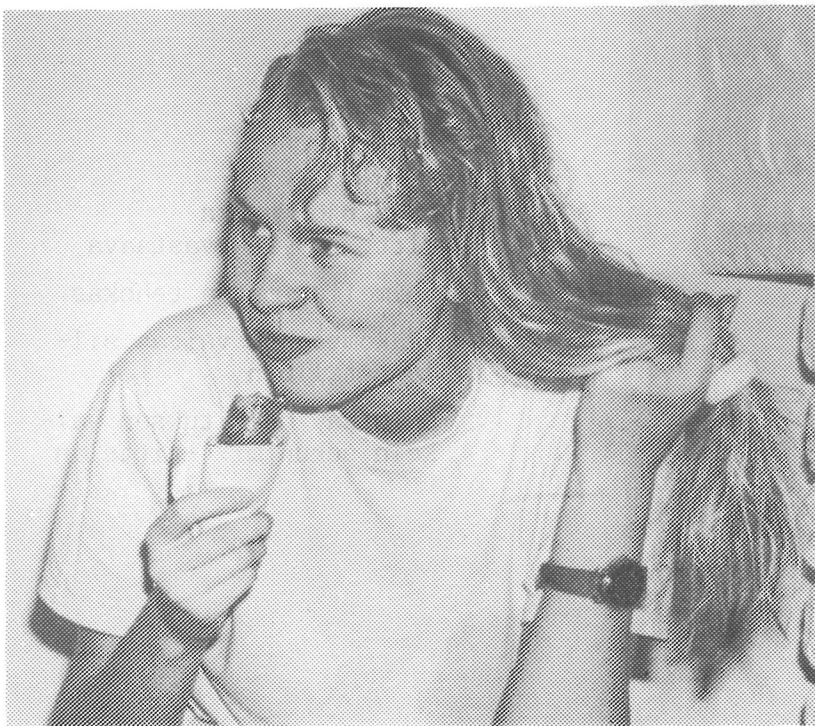
Keskustelut

Monilta puheilta leikattaisiin siivet, jos tiedekunnat järjestäisivät julkisia keskustelu- ja kyselytilaisuuksia, joissa hakijoita "tentattaisiin" tutkimuksistaan ja visioistaan alansa kehittämiseksi.

"Tällaiset yhteistilaisuudet eivät veisi kuin muutaman tunnin. Ne täydentäisivät ennalta valmisteltujen lyhyiden koeluentojen antamaa kuvaa hakijoista."

Jukka-Pekka Lappalainen

Uusia kasvoja UDK:n hallituksessa

Marja-Liisa Ratilainen
liikunta- ja urheiluvast.

- 'Lissu' pitää kissoista ja kissat Lissusta
- pelaa kaikkea mahdollista
- kotona oma 'luolamies'
- Vehkalahden Veikot viehättää (?)

Mari Tiainen

vastuuton

-hurmaava nauru

-siunattu hyvällä äitihah-
molla

-pieni mutta paljon puhuva

-mieltynyt paksupohjaisiin
jalansuojaimiin**Sonja Björkbacka**

kultt. ja virk.vastaava

-toimelias mutta tehokas

-ikäkompleksi vaivaa sil-
loin tällöin-omistaa "hallituksen vai-
kein sukunimi" -tittelin

Markus Määttä

Asiasanan vast. toimittaja

-elokuvafriikki

-tarjottu toista pääosaa elokuvassa "Kaunotar ja Hirviö"

-'tatsia' löytyy

-harjoittelee tulevaa paparazzin uraansa kirjastotehtäjiä kuvaamalla

Jaana Sopanen sihteeri

-'jyty'

-villakoirien harras ihailija

-reväytti reitensä kiinalaisessa aamuvoimistelussa

-hallituksen toinen kattifani

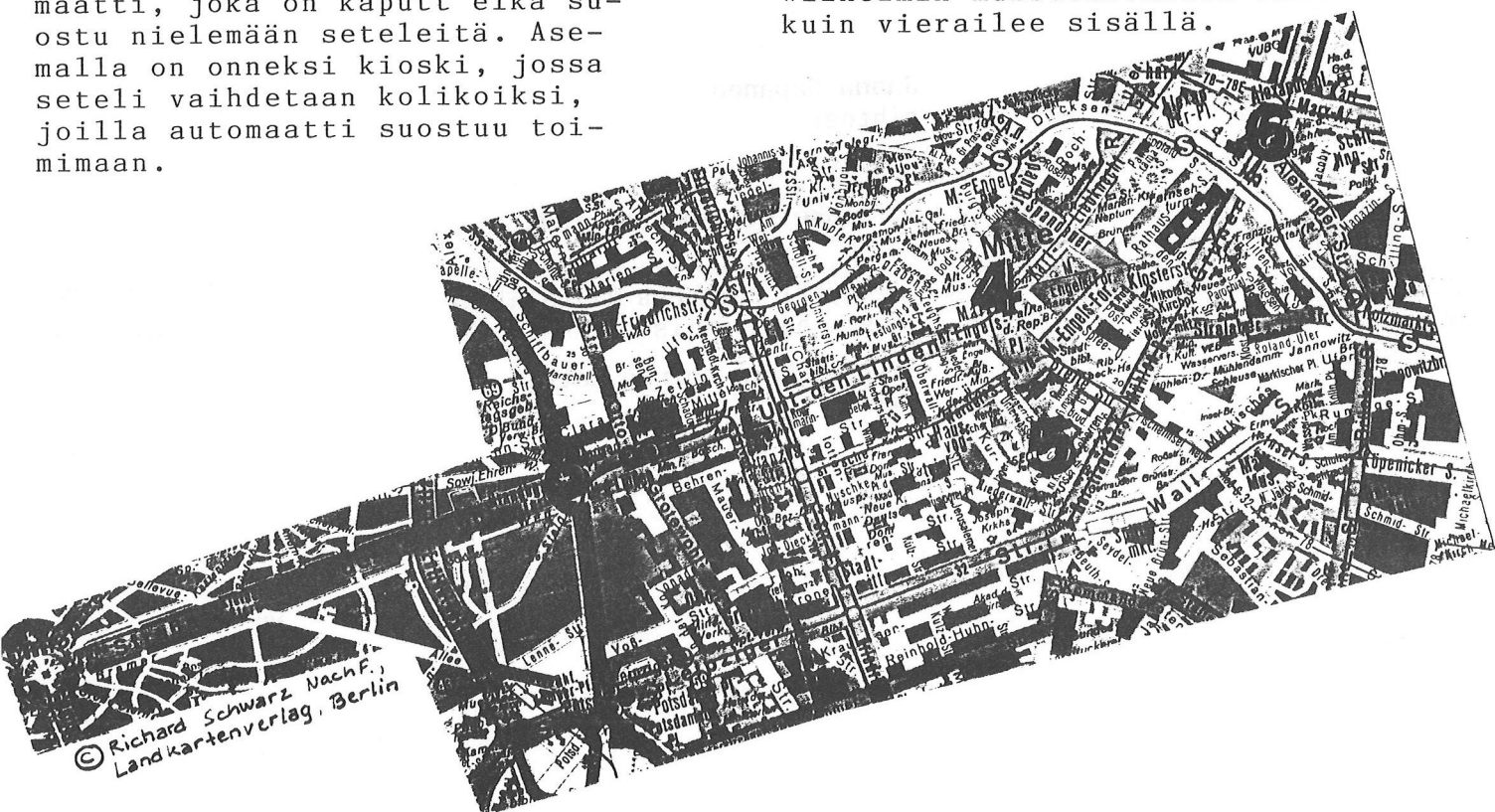
Eins... Zwei... Drei...

Viikonlopputuristi saapuu Berliiniin historiallisen vaalipäivän aattona. Ilmassa väreilee suuren uteliaisuuden tuntua. Millainen on tämä kaupunki, jossa kylmän sodan päättymisen - ainakin tiedotusvälineiden mukaan - on parhaiten nähtävissä?

Turistin ensimmäinen saksan kielen k/luullun ymmärrys testataan jo lentoasemalla, kun tullimies pysäyttää Turistin kohteliaasti mutta päättäväisesti: "Bitte, zeigen Sie Ihre.."Turisti ei moisesta häkelly, toteaa vain Tegelin olevan kolmas lentokenttä, jossa häntä epäillään salakuljettajaksi/terroristiksi. Kun huumeita tai pommeja ei löydy, Turisti saa jatkaa matkaa.

Seuraavaksi Turistin ja kumppanin pääsyä Berliinin keskustaan yrittää estää hotellin vieressä olevan metroaseman lippuauto-maatti, joka on kaputt eikä suostu nielemään seteleitä. Asemalla on onneksi kiosk, jossa seteli vaihdetaan kolikoiksi, joilla automaatti suostuu toimimaan.

Turisti nousee maan alta (Länsi-)Berliinin sydämeen pikkujoulumun keskelle. Breitscheidin aukio on täynnä myyntikojuja, karuselleja, joulumusiikkia ja tungokseen asti ihmisiä. Suunnilleen joka toisessa kojussa myyvät bratwurstit ja glühwein käyvät hyvin kaupaksi. Kojujen keskeltä kohoaa ylöspäin muisto 45 vuoden takaisesta Berliinistä, Kaiser Wilhelm Gedächtniskirchen raunio. Berliiniä jälleenrakennettaessa kirkon rauniotorni päätettiin säilyttää muistutukseksi sodan mielettömyydestä. Kaikki muu onkin rai-vattu tai entisöity tehokkaasti, ja tilalle on rakennettu Berliinin uusi sydän, jonka valtasuoni on Kurfürstendamm ja raha. Arkkitehtuurista voidaan olla monta mieltä. Aivan rauniokirkon vieressä olevaa kulmikaista betonimöhkälettä ei (ainkaan Turisti) tajua uudeksi keisari Wilhelmin muistokirkoksi ennen kuin vierailee sisällä.

Maailemankuulu KaDeWe-tavaratalo on pakko nähdä. Turisti ja kumppani sulloutuvat sisälle ja viettävät siellä hikisen puolitoistatuntisen, jonka tuloksena repussa on Berliinin kartta ja kissanruokapurkki(!).

Matkatoimiston esitteen mukaan Berliinissä täytyy ehdottomasti maistaa Berliner Weiss -olutta, jota Turisti uteliaana tilaa, kun nälkä on ajanut matkalaiset ravintolaan, joka ikkunan takaa näyttää kohtuuhintaiselta.

Turistin suu loksahdaa auki, kun tarjoilija kysyy: "Rot oder grün?" Nähdessään avuttoman ilmeen tarjoilija ryhtyy vuolaasti selittämään jotakin, mutta sen ymmärtämiseen ei Turistin kielitaito enää riitä. Hän valitsee umpimähkään vihreän ja jää odottamaan. Hetkistä myöhemmin tarjoilija tuo lasin, jossa on pilli ja väriltään Aku Ankka -limsaa muistuttavaa nestettä. Maku? Oluen ja Aku Ankka -limsan välimailia.

Historiallisen Berliinin keskus on idässä. Tämä käy selväksi viimeistään liki kolmen tunnin kiertoaajelulla, jonka pituudesta lähes 2/3 vietetään entisen Itä-Berliinin puolella. Katseltuaan itää ensin bussin ikkunasta Turisti ja kumppani palavat sinne takaisin kiertoajelun päätyttyä.

Entisistä rajanylityspaikoista kuuluisimman, Checkpoint Charlrien, ovat vallanneet turkkilaiset, jotka kaupittelevat muurin palasia, DDR-kansallisuustunnuksia, sotilasasuja (takkeja ja lakkeja) ja kaikkea muuta krääsää, joista tuli ykkösmatkamuistoja muurin sorruttua. Kun ensimmäinen sesonki meni ohi, itäberliiniläiset menettivät kiinnostuksensa, ja turkkilaiset astuivat tilalle.

Checkpoint Charlrien lisäksi turkkilaiset ovat pystyttäneet myyntipisteensä Unter den Lindenin päähän Brandenburger Torin läheisyyteen.

Katsellessaan Brandenburgin porttia Turistin mieleen palaavat uutiskuvat marraskuulta -89, kun riemuitsevat ihmiset kiipeävät samppanjapullojen kanssa muurin päälle, ja kymmeniä tuhansia berliiniläisiä vaeltaa portin läpi ensimmäistä kertaa 28 vuoteen. Joulukuussa -90 muuria on pystyissä enää parisenkymmentä metriä, ja se pätkä on tarkoitukseen jättänyt pystyyn. Itse asiassa jäljellä olevasta osasta on nyt tullut aidalla suojeltu kohde, jota innokkaat turistit eivät pirstoisi taltoillaan muuria täysin palasiksi. Turisti ja kumppani jättävät muurin rauhaan, sillä ilman heitäkkin muuria on nakuttamassa sunnuntai-iltapäivänä kymmeniä ihmisiä.

Muurin purkamisessa ollaan siis oltu ripeitä. Mutta ihan kaikeen ei saksalainenkaan tehokkuus vajaan vuodessa ehdi. Metrokartassa ex-Itä-Berliinin keskustan monen metroaseman kohdalla lukee edelleen Bahnhof ohne Halt. Kyseessä ovat suurimmaksi osaksi lännen puolella kulkevat metrolinjat, joiden raiteita ja asemia "jäi" myös itäpuolelle. 28 vuoden ajan lännen metrojunat kulkivat pysähtymättä itäisten asemiensa ohi. Nyt junat pysähtyvät jo joka asemalla, ja Turistin mieltä jäi kaivamaan kysymys, kuinka nopeasti muurin murtumisen jälkeen lännen junat alkoivat pysähtyä idän asemilla. Mutta puhelimella ei joulukuussa -90 voi vielä soittaa lännestä itään tai päinvastoin.

- Bahnhof
- Bahnhof ohne Halt
- Nahschnellverkehr mit Bahnhof im S-Bahn-Tarif (Bahnhof, an dem nicht alle Züge halten)
- Umsteigemöglichkeit, Fernbahnhof
- Parkplatz für Schnellbahn-Fahrgäste
- Behindertenfreundlicher Zugang
- Zentraler Omnibus-Bahnhof am Funkturm
- Verkehrsbereich BVG
- Bahnhof mit Übergangsstelle

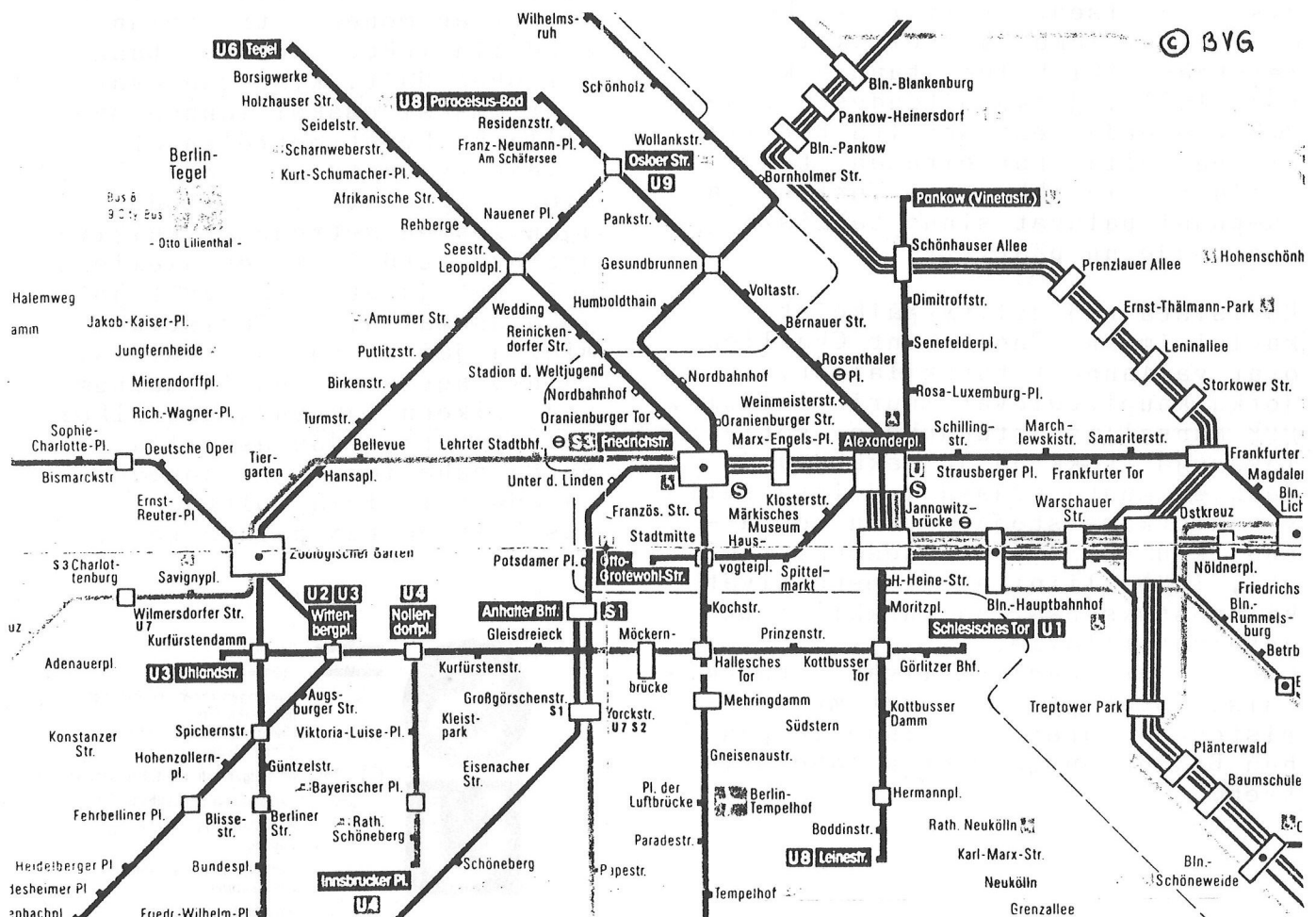
Kaiken kaikkiaan itäinen puoli on huomattavasti hiljaisempi ja rauhallisempi kuin läntinen. Sunnuntaikävelijöiden määrä Unter den Lindenillä on murto-osa Kurfürstendammien kävelyjöröstä. Alexanderplatzin joututoria ei voi verrata Breitscheidin aukion tunnelmaan. Mutta autolla pääsee nopeasti länteen, jos säpinää tahtoo, ja autot ovatkin oiva esimerkiksi Berliinin kahtiajaon päätymisestä. Valkoiset Trabantit puikkelehtivat vikkelaisti Kurfürstendammilla, ja idässä kohtaa huomattavan paljon länsiautoja.

Entäpä ne historialliset vaalit? Ne eivät katukuvassa paljon näy. Vaalimainoksia on Turistin mielestä yllättävän vähän, eikä mistään vaalimellakoista näy jälkeäkään.

Itse vaalipäivänä sunnuntaina vaaleista muistuttavat vain jokaisen äänestyspaikan lähistöllä partioiva poliisi ja yleisöltä aidoilla eristetty valtiopäivätalo juhlaiputuksessaan.

Paluupäivänä Turisti saa vielä kerran tutustua saksalaiseen perin pohjaisuuteen. Passitar-kastuksen jälkeen jokainen matkustaja joutuu ruumiintarkastukseen. Ja Persianlahden sotaan on vielä aikaa puolitoista kuu-kautta.

LK

KIRJASTO NOUSEVAN NUORISON SILMISSÄ

Seuraava yleisönosastokirjoitus on julkaistu eräässä itäsuomalaisessa paikallislehdessä ja se valottanee osaltaan sitä kuvaa, joka kirjastoista vallitsee. Siispä:

LAJITTELEEKO KIRJASTO ASIAKKAANSA ?

Onko kirjasto palvelulaitos?
X:n kirjastossa saa sen kuvan, että palvelu on väkinäistä ja viileää. Vanhukset saavat tulla kirjastoon työajan ulkopuolella esimerkiksi paria tuntia ennen avaamista, koska kirjastonhoitajat tuntevat joitakin vanhuksia, eivätkä ilkeä pitää heitä pakkasen kourissa oven ulkopuolella. Kun opiskelijat tulevat kirjastoon heidän pitäisi olla erittäin tottelevaisia ja nöyriä kirjastolle ja sen henkilökunnalle.

Vapaatunneilla oppilaat tulevat lukion puolelta lukemaan keskittymistä vaativia tehtäviä, mutta turhaan, sillä ainainen kovaääninen

henkilökunnan keskustelu, siivoojien vahauslaitteiden surina ja lievä tupakan savu häiritsevät (kenties allergisia) oppilaita.

Savu ei kuitenkaan ole ainainen probleema, vaan sitä on silloin tällöin. Lehtisalin ikkunoiden ollessa auki ulkoa kuuluu, jos jonkinlaista ääntä muun muassa "Evakokorekien" (Ladojen) pärinää, mummojen juoruja ja lasten korvia särkevää kirkumista.

Täytyyhän kirjastotätien tehdä työtään mutta voisivat he keskustella hieman hillitymmiin.

Emme halua alistua erityisoikeuksien pakotteisiin vaan etsiä rauhallisemman paikan tehdäksemme tehtäviä, sellainen löytyy esimerkiksi apteekin odotuspenkiltä.

terveisin

KIRJATÄIT

Ps. Ehkä tämä teksti oli pikkuisen liioiteltua, mutta totta siitä on toinenpuoli, kirjastotätit alkoot repikö kirjoista sivuja tahi muuten olkoot ilkeitä kilteille ja vastuuntuntoisille oppilaille.

Samat TÄIT

Henkilökohtaisena kommenttina kirjoitukseen voisi esittää ainakin yhden kysymyksen: Miten kirjasto voisi vaikuttaa siihen, minkä merkisillä autoilla sen ympäristössä ajellaan?

M.L.

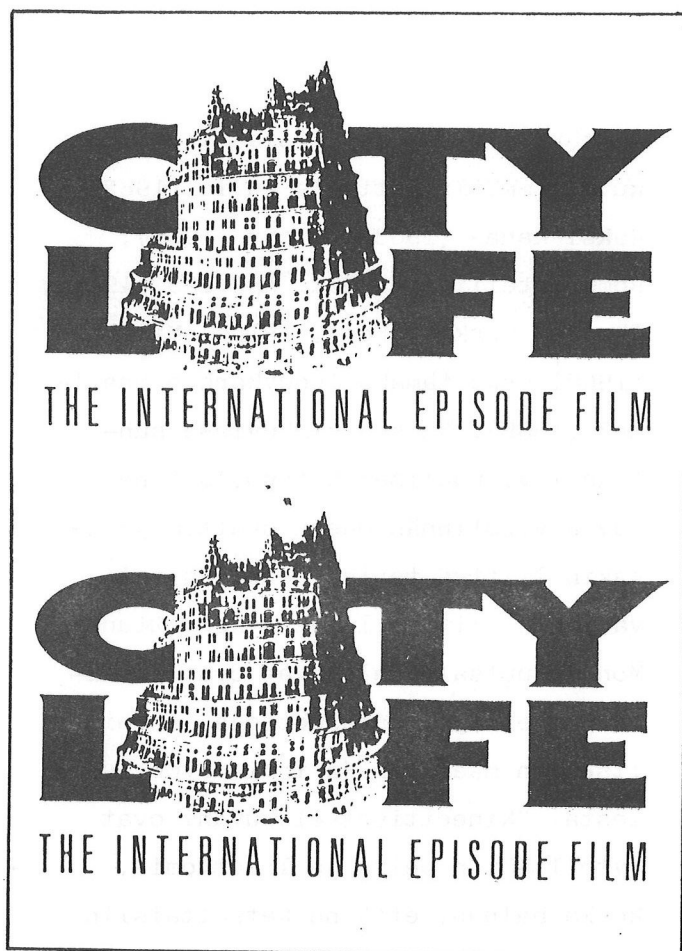
LYHYT- FILMIJUHLISTA

Kävin ensimmäisen kerran Tampereen lyhytelokuvajuhlilla 11-vuotiaana. Kävin katsomassa japanilaisia animaatioita silloin vielä pystyssä olleessa elokuvateatteri Petitissä. Ovimies ei aluksi meinannut päästää minua sisään, koska arveli esityksen olevan kielletty alle 16-vuotiailta. Kun protestoin asiasta portsarille, tämä kävi hakemassa elokuvajuhlien ohjelmalistan ja sieltähän se selvisi, että filmit olivat sallittuja myös lapsille. Ovimies siis päästi minut lopulta salin puolelle tyypilliseen suomalaiseen tapaan anteeksi pyytelemättä. Tapaus tietenkin harmitti minua tuolloin, mutta ei häirinnyt elokuvanautintoani. Japanilaiset animaatiot olivat huikeita.

Tuo huvittava tapaus oli minulle ensimmäinen askel kohti filmihulluutta. Seuraavana päivänä aloin jo rakentaa tellinkiä isukin vanhalle super-8-milliselle kameralle oman

animaation tekemistä varten. Kun olin aikani näperrellyt pienten ja nykivien animaatorainojen parissa, aloin jo haaveilla omasta pitkästä elokuvasta. No, se projekti ei luonnollisestikaan ole toteutunut (ainakaan vielä), mutta rakkaus elokuvaan on säilynyt ja minun ensimmäisistä lyhytelokuvajuhlista on kulunut jo kymmenen vuotta.

Tänä vuonna Tampereen lyhytelokuvajuhlat pidetään 21. kerran. Juhlien tulevaisuus on joka vuosi ollut vaakalaudalla, mutta aina on onneksi onnistuttu rahoitus järjestämään ja sen myötä myös juhlat. Elokuvajuhlien pääteatterina toimii taas perinteiseen tapaan elokuvateatteri Kino-Palatsi, jota sitäkin on aina välillä uhannut ravintolaksi muuttuminen tai muu vastaava tuho. Festareilla menee taas entiseen tapaan kotimaisen ja ulkomaisen kilpailusarjan lisäksi liuta todella kiinnostavia erikoisohjelmia.

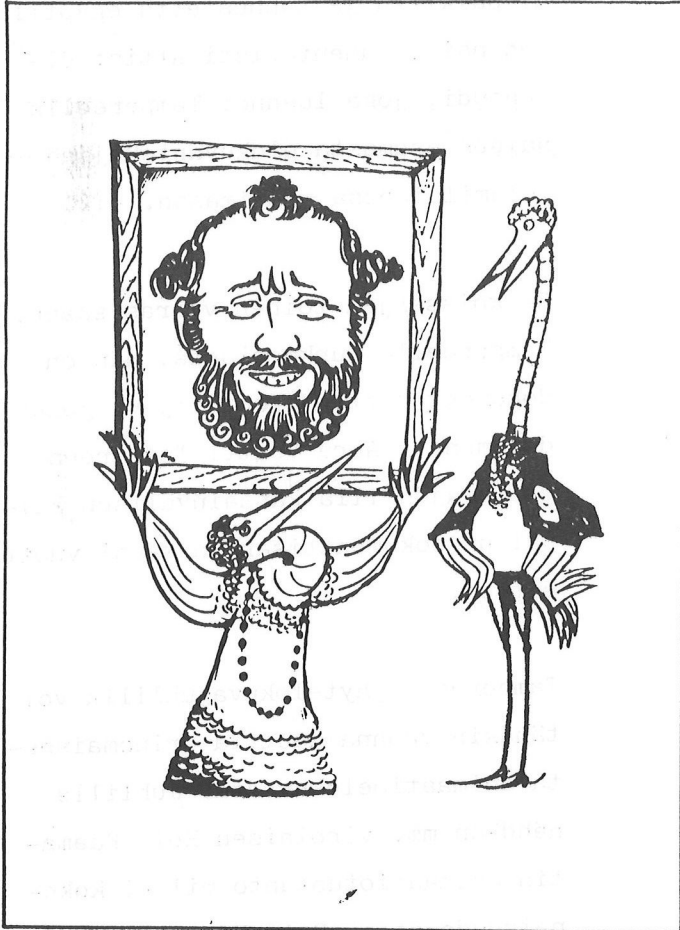

Elokuvajuhlien esitteen mukaan yksi kiinnostavimmista erikoissarjoista on lyhytelokuvasarja "Islamin kasvot", joka on juuri tällä hetkellä polttavan ajankohtainen aihe. Esitteen mukaan "Islamin kasvot"-sarja esittelee Suomessa ensi kertaa elokuvia, jotka kertovat islamin maiden ihmisten, naisten ja miesten, lasten ja vanhusten, kalastajien, maatyöläisten, teollisuustyöläisten, yksinkertaisesti pienten ihmisten elämästä pääasiassa dokumentin, mutta myös sepitteen muodossa.

"Islamin kasvot" erikoissarjan päävieraaksi on kutsuttu kansainvälisesti palkittu ja tunnustettu egyptiläisen naisdokumentaristi Attiat el-Abnoudi, joka luennoi Tampereella naisen asemasta elokuvantekijänä islamilaisessa maailmassa.

Erikoissarjan toinen vieras saapuu Tampereelle Turkmeniasta. Hän on dokumentaristi Murad Alijev, jonka dokumentti Aura voitti Tampereen elokuvajuhlilla kansainvälisen kilpailun dokumenttisarjan kaksi vuotta sitten.

Tampereen lyhytelokuvajuhlilla voit tänäkin vuonna nauttia erinomaisesta animaatioelokuvasta. Juhlilla nähdään mm. virolaisen Rein Raamatnin animaatiotuotanto miltei kokonaisuudessaan. Rein Raamatnin tuotannon lisäksi voi nauttia muidenkin huippuanimaattoreiden tuotannosta, kuten neuvostoliittolaisten Andrei Hržanovskin ja Juri Noršteinin animaatioelokuvista. Juri Noršteinin puolituntinen animaatio Satujen satu (1979) äänestettiin kaikkien aikojen parhaaksi animaatioksi Los Angelesin "taideolympialaisissa" vuonna 1984. Oli aika yllättävää, että neuvostoanimaatio voitti äänestyksen piirretyn elokuvan kotirintamalla.

Leonid Kajukovin, ystävän karikatyyri, Juri Noršteinita.

Kotimaisista tekijöistä festareilla esitetään Eino Ruutsalon ja Heikki Partasen elokuvia. Eino Ruutsalo on maalari, veistäjä, graafikko, kineettinen taiteilija ja elokuvantekijä, joka aloitti filmien tekemisen 50-luvulla. Ruutsalo tutkii elokuvissaan välitöntä ilmaisua ja liikkeen tulkintaa. Ruutsalon 60-luvun alun kokeilujen tuloksena syntyi upea ja kansainvälisestikin mer-

kittävä sarja kokeellisia lyhytelokuvia, mm. Kineettisiä kuvia (1962), Kaksi kanaa (1963), Hyppy (1965), Romutaiteilija (1965), ABC 123 (1967), Ihmisen merkit, Food, +Plus -Miinus (1968) sekä tämäkö Teddykarhun maailma? (1969). Näissä elokuvissa puhtaasti visuaalisella tasolla tapahtuvan viestinnän oheen saattaa joissakin liittyä tarina, enemmän tai vähemmän viitteellisesti kerrottuna. Monet Ruutsalon elokuvat ovat samalla taiteilijan kannanottoja inhimillisemmän maailman ja ihmisarvon puolesta. "Kineettiset elokuvani ovat rytmiltään nopeita ja levottomia, koska haluan, että ne katsottaisiin uudestaan. Ne eivät tyhjene kerralla." (festariesite).

Heikki Partanen (1942–1990) oli Tampereen elokuvajuhlien menestyneimpiä suomalaisia elokuvantekijöitä. Hänen lyhytelokuvansa, jotka liiki kaikki hän loi yhdessä Riitta Rautoman kanssa, kattavat elokuvan peruslajit, animaation, dokumentin ja seipitteen. Tämän kevään elokuvajuhlilla esitetään runsaan kahden tunnin kokonaisuus Heikki Partanenin memorium. Lisäksi Partasen ja Rautoman lastenelokuvista nähdään omat näytökset elokuvateatteri Pirkassa.

Muita mielenkiintoisia kotimaisia sarjoja on Suomen elokuvasäätiön dokumenttiprojekti Tosi on, jonka kaksitoista labratuoretta lyhytdokumenttia nähdään Tampereen lyhytelokuvajuhlilla ensiesityksenä 8. maaliskuuta. Itse kuitenkin odotan malttamattomana kaksikymmentä vuotta vanhaa dokumenttielokuvaa Perkele! Kuvia Suomesta, joka esitetään tänä vuonna festareilla sensuroimattomana versiona. Elokuvan valmistumisvuonna (1971) elokuvatarkastamo leikkautti elokuvasta kolme jaksoa. Elokuvaa on ollut tekemässä mm. Jörn Donner, jonka mukaan Suomen kansasta ei voi saada monipuolisempaa kuvaa, mitä tämä elokuva antaa.

Kaiken kaikkiaan Tampereen lyhytelokuvajuhlilla esitetään tänä vuonna noin 300 elokuvaa 30 maasta. Elokuvat esitetään Kino-Palatsissa, Hällässä ja Pirkassa 60 eri näytöksessä. Lisäksi Tampereen keskustassa sijaitsevassa Valokuvakeskus Nykyaajassa (Pellavatehtaankatu 25) on elokuvajuhlien aikaan valokuvanäytely Viattomuuden vuodet - suomalaisen elokuvan erotiikkaa vuosilta 1915-1957. Elokuvajuhlien aikana pidetään myös kansainvälinen luentosarja lyhytelokuvasta. Ohjelmaa siis riittää. Toivottavasti festareille saa vielä lippuja, kun tämä ehtii painosta.

MM

Tampereen XXI kansainväliset lyhytelokuvajuhlat 6.—10.3.1991

Keskiviikko 6.3.	Torstai 7.3.		Perjantai 8.3.		Lauantai 9.3.		Sunnuntai 10.3.	
Kino-Palatsi	Kino-Palatsi	Hällä	Kino-Palatsi	Hällä	Kino-Palatsi	Hällä	Kino-Palatsi	Hällä
	10.00 Kansainvälinen kilpailu 1	10.00 Kotimainen katselmus 1	10.00 Kansainvälinen kilpailu 4	10.00 Kotimainen katselmus 4	10.00 Kotimainen kilpailu 4	10.00 Erikoisohjelmien esityksiä	10.00 Kansainvälinen kilpailu 9	10.00 Erikoisohjelmien esityksiä
	13.00 Kotimainen kilpailu 2	13.00 Kotimainen katselmus 2	13.00 Kotimainen kilpailu 3	12.30 City Life: 12 kaupunkidokumenttia (kesto 4 tuntia)	13.00 Taideteollisen korkeakoulun oppilastöitä	13.00 Islamin kasvot: dokumentti-elokuvia	13.00 Murad Alijevin dokumentti-elokuvia	13.00 Koko perheen näytös: animaatio-elokuvia
14.00 Kotimainen kilpailu 1	15.00 Kansainvälinen kilpailu 2	15.00 Kotimainen katselmus 3	15.00 Kansainvälinen kilpailu 5		15.00 Kansainvälinen kilpailu 7	15.00 Erikoisohjelmien esityksiä	15.00 Heikki Partanen in memoriam	15.00 Erikoisohjelmien esityksiä
17.00 Juri Norsteinin animaatio-elokuvia	17.00 Eino Ruutsalon lyhytelokuvia	17.00 Erikoisohjelmien esityksiä	17.00 Tosi on: uusia suomalaisia dokumentti-elokuvia	17.00 Andrei Hržanovskin animaatioelokuvia	17.00 Attiat el-Abnoudin dokumentti-elokuvia	17.00 Erikoisohjelmien esityksiä	17.30 Päättäjäiset Palkittujen elokuvien esitys	
19.00 Avajaiset Avajaispotpuri	19.00 Kansainvälinen kilpailu 3	19.00 Erikoisohjelmien esityksiä	19.45 Kansainvälinen kilpailu 6	19.00 Erikoisohjelmien esityksiä	19.00 Kansainvälinen kilpailu 8	19.00 Erikoisohjelmien esityksiä		
21.00 Itä-Euroopan monta totuutta: lyhytelokuvia	21.00 Rein Raamatnin animaatio-elokuvia	21.00 Erikoisohjelmien esityksiä	21.45 Andrei Hržanovskin animaatioelokuvia	21.00 Erikoisohjelmien esityksiä	21.00 Andrei Hržanovskin Puškin-trilogia	21.00 Erikoisohjelmien esityksiä	20.30 Palkittujen elokuvien uusintaesitys	
23.00 Keskiyön erikoinen: lyhytelokuvia	23.00 Keskiyön erikoinen: lyhytelokuvia		23.00 Keskiyön erikoinen: Perkele! Kuvia Suomesta		23.00 Keskiyön erikoinen: Heavy Petting			

Ohjelma on alustava. Lisäksi Pirkassa lastenelokuvia, koululais- ja muita näytöksiä.

Unelmafilmejä²⁴ Metsosta

Jos lyhytelokuvajuhlat eivät kiinnosta, voi aina mennä lainaamaan elokuvan, vaikkapa kirjastosta, jos vain omistaa videonauhurin. Esimerkiksi Tampereen kaupungin kirjastossa on varsin edustava valikoima hyviä elokuvia, joita ei löydy videovuokraamoista. Kaikkiaan Tampereen kaupunginkirjastossa on tällä hetkellä pitkiä elokuvia 164 kpl, joista 90 kotimaisia ja loput ulkomaisia elokuvia.

Kotimaisten elokuvien joukosta löytyy mm. sellaisia helmiä kuin Nyrki Tapiovaaran Varastettu kuolema, Matti Ijäksen Painija, Jack Witikan Pikku Pietarin piha, Kalle Holmbergin Rauta-aika. Myös Kaurismäen veljekset ovat hyvin edustettuna kokonaisuudessaan, josta löytyy Rikos ja rangaistus, Rosso, Varjoja paratiisissa ja Mikan esikoiselokuva Valehtelijakin.

Ulkomaisten elokuvien joukosta löytyy elokuvia, jotka saavat elokuvahullun tulemaan vielä hullummaksi. Marcel Camusin Musta Orfeus on kertakaikkiaan upea elokuva, oikea elokuvanystävän makupala. Elokuvasa Orfeus, Rio de Janeirolainen bussikuski, kadottaa Eurydikensä Rion karnevaalihuuhun kiihkeiden karnevaalirytmien säestyksellä.

Jos haluaa katsella todella vaikuttavaa sotaelokuvaa, kannattaa lainata Elem Klimovin apokalyptinen elokuva Tule ja katso. Elokuvasa sotaa tarkastellaan pienen 10-vuotiaan pojan silmin, joka värvätään Valkovenäjän partisaaneihin taistelemaan saksalaisia tuhoamispartioita vastaan. Harvassa elokuvassa on ääninauhaa hyödynnetty niin tehokkaasti kuin tässä: poika saapuu kylään, jossa kuuluu vain karpästen surina...

Tottamooses kirjaston listalta löytyy myös vanhoja tuttuja klassikoita, kuten Wellesin Citizen Kane, Merian C. Cooperin King Kong ja Fred Zinnemanin Sheriffi. Nämä elokuvat eivät juuri esittelyä kaipaa ja ne tuntuvat ainakin minusta aina yhtä hyviltä, katsomiskertojen määrästä riippumatta. Jos Haluaa nähdä uudem-paa amerikkalaista elokuvaa, Kannattaa lainata vaikkapa Alan Rudolphin elokuva Kuumaveriset, joka on varsin mielenkiintoinen yhdistelmä vanhaa filmnoiria ja eurooppalaisvaikutteista elokuvaa.

Tampereen kaupunginkirjaston elokuvaletuettelo näyttää siis listalta lukien todella komealta, mutta paikan päällä kirjastossa kokee yleensä pettymyksen. Listan elokuvista nimittäin on paikalla yleensä vain muutama. Kaikki muut ovat yleensä lainassa, joten haluamastaan elokuvasta kannattaa käydä tekemässä itselleen varaus ajoissa.

Tässä oma top-ten-listani Tampereen kaupunginkirjaston kokoelmasta.

1. Marcel Camus: Musta Orfeus. (Orfeu do carnaval) Ranska 1959.
2. Elem Klimov: Tule ja katso. (Idi i smotri) Nliitto 1985.
3. Akira Kurosawa: Dersu Uzala. Nliitto 1976.
4. Andrei Tarkovski: Stalker. Nliitto 1979.
5. Andrei Tarkovski: Andrei Rublev. Nliitto 1966.
6. Andrei Tarkovski: Solaris. Nliitto 1976.
7. Merian C. Cooper: King Kong. USA 1933.
8. Nyrki Tapiovaara: Varastettu kuolema. Suomi 1938.
9. Kalle Holmberg: Rauta-aika. Suomi 1988.
10. Mika Kaurismäki: Rosso. Suomi 1985.

Listani on melko neuvostoliittolaispitoinen. Tämä ei merkitse sitä, että en pitäisi länsimaisesta elokuvasta - päinvastoin. Citizen Kanea ja Casablancaa on vain mielestäni keuhuttu aivan tarpeeksi muuallakin. Poikkeus listallani on tietenkin Cooperin aina yhtä vaikuttava hirviötarina King Kong, joka teki aikoinaan mm. nuoreen Ray Bradburyyn lähtemättömän vaikutuksen. Mies kirjoittaa vielä yli seitsemänkypisenäkin dinosauruksista ja muista esihistoriallisista hirviöistä.

King Kongia, Citizen Kanea ja Casablancaa on sitä paitsi näytetty televisiossa kohtuullisen usein. Sen sijaan esim. Tarkovskin elokuvia ei ole pahemmin esitetty televisiossa kuin elokuvakerhoissakaan. Joidenkin mielestä Tarkovskin elokuvat ovat tietenkin melko takapuolta kuluttavia. Minun mielestäni taas Tarkovskin elokuvat varsin antoisia katsomiskokemuksia, jotka vaativat katsojaltaankin paljon. Dersu Uzalaa olen pitänyt aina ensisijaisesti juuri japanilaisen Akira Kurosawan elokuvan, vaikka se onkin Neuvostoliitossa tehty. Se on vieläkin upein elokuva luonnosta ja vapaudesta. Annaudin Karhu on sen rinnalla kuin Disney-filmi.

Mitä listani kotimaisiin elokuviin tulee, niin Holmbergin televisio-filmatisointi Paavo Haavikon Rauta-ajasta on tähän mennessä upeinta suomalaista televisioelokuvaa, mitä täällä on tehty. Rauta-aika on sitä paitsi sille tarkoitettussa elementissä televisioruudussa, toisin kuin muut listani elokuvat. Tapiovaaran Varastettu kuolema ja Kaurismäen Rosso taas ovat suomalaisen elokuvan virstanpylväitä. Tapiovaara uudisti suomalaista elokuvaa nimenomaan visuaalisella puolella ja Varastetun kuoleman kuvakerronta jaksaa viehättää edelleen, vaikka itse tarina onkin hieman naivi.

Kaurismäen Rosso on mielestäni tyylikkään suomalainen elokuva, jonka olen nähnyt. Edes Mikan velipojan Akin uudet elokuvat Tulitikkutehtaan tyttö ja I Hired a Contract Killer eivät ole tehneet niin suurta vaikutusta kuin Rosson dantemainen vaellus kylmässä Suomessa.

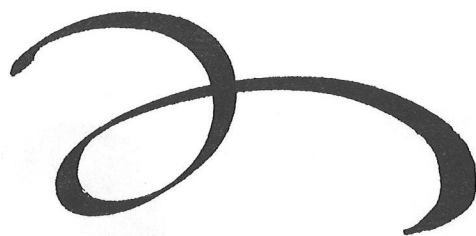
No, nyt olen tullut käyttäneeksi superlatiiveja kuin Peter von Bagh, toivottavasti en kuitenkaan ole karkoittanut ketään hyvän elokuvan parista. Menkää hyvät ihmiset kirjastoon ja tutustukaa näihin elokuviin, koska hyvä elokuva ON elämää suurempaa, kuten Petterikin aina sanoo.

MM

Kaksi Runoa

siivoan neljä kertaa vuodessa viimeksi löysin
kaksitoista fragmenttia vuoteeni alta
patjan läpi tulleet ja tehneet reikiä lattiaan

nyt hän kumartuu
kurottaa kättään kohti
liikkumatonta vettä
kuin poimiakseen roskan kadun pinnasta

Matti Raatikainen

Saunominen on, kuten tiedämme, paitsi elävää suomalaista kansanperinnettä myös mainio veruke oluen juomiselle.

Laskiaistiistaina kokoontui iloinen joukkio UDK:laisia molempien merkeissä. Alkuperäinen tarkoitus oli ilmeisesti yhdistää tähän vielä mäenlaskua raikkaassa ulkoilmassa, mutta koska sopivia mäkiä ei heti silmään siintänyt eikä kukaan viitsinyt lähteä etsimäänkään, päätimme siirtyä suoraan saunan puolelle.

Löylyhuoneen hämärässä saimme todeta kuinka riippuvainen ihminen onkaan silmälaseistaan. Ilman linssejä likinäköisten silmiemme oli vaikea erottaa ihmishahmot kiukaasta. Kuuloaisti osoittautuikin korvaamattomaksi lauteille suunnistamisessa ja ihmisten tunnistamisessa. Kunhan evoluutio tästä vielä vähän etenee, pystymekin varmasti jo suunnistamaan ylläänivikinän avulla kuin lepakot konsanaan.

Saunamme oli Pirkanmiehet-nimisen laulukuoron tiloissa, ja kuinka ollakaan, kööriillä sattui olemaan harjoitukset juuri samana iltana. Voimakas, joskin hieman synkeä mieskuorolaulu kantautui yläkerästä aina lauteille saakka. Harvoinpa saa saunaa vuokratessaan musiikkiviihdykettä samaan hintaan!

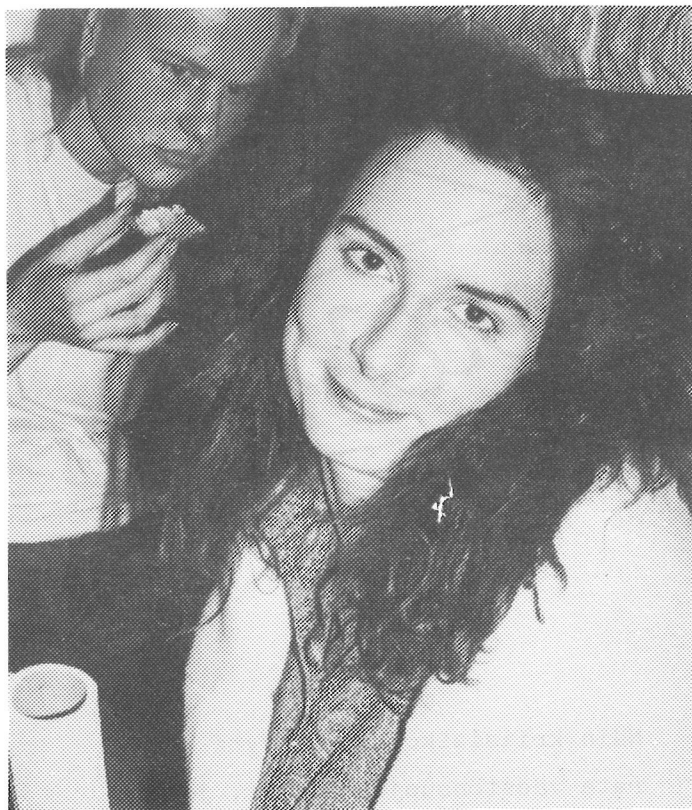
Kylpemisen jälkeen nautittiin takahuoneessa makkaraa (mikäli makkarasta nyt voi nauttia), laskiaispullia ja muita herkkuja. Samassa yhteydessä allekirjoittanut menetti lopullisesti maineensa urheilun ystävien silmissä kysymällä vilpittömän tietämättömänä, että onko nyt jotkut hiihtokisat vai, kun joku ehdotti maljaa hopeamitalisti Marja-Liisa Kirvesniemelle.

Saunan jälkeen Trivial Pursuit-joukkueita muodostettaessa valkeni myös mikä on se perimmäinen asia, joka meitä kirjastotieteen opiskelijoita yhdistää:

Yhteinen lapsuuden trauma.

Me kaikki jäimme aina viimeisten joukkoon, kun koulun liikuntatunnilla valittiin joukkueita.

SB

VÄESTÖNSUOJELUOHJEITA.

I. Seuraavien toimenpiteisiin on heti ryhdyttävä.

1. Tyhjennä ullakkosi viipymättä palonvaarallisista tavaroista. Ullakolle jäävät esineet on pantava hyvään järjestykseen, etteivät ne estäisi mahdollista sammutustyötä.

2. Saata asuinhuoneesi suojelevalmiuteen; varaa runsaasti vettä ja hiekkaa palonsammutusta varten; poista huoneistostasi palon leviämistä edistävät esineet, kuten kankeiset ikkuna- ja huonekaluverhot yms.

3. Varaa itsellesi henkilökohtaiset suojelevälineet (kaasunaamari, ensiaputarpeet, ulkoiluun sopivat vaatteet yms.).

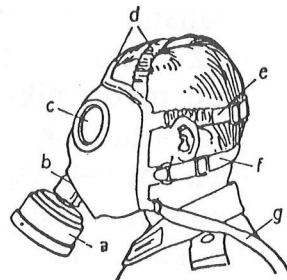
4. Ota selville asuintalosi ja työpaikkasi oma tai lähin suojahuone.

5. Ota selville lähin ensiapu- ja kaasunpuhdistusasema.

6. Seuraa radion ja sanomalehtien avulla annettavia väestönsuojeluohjeita ja tiedoituksia.

7. Noudata viipymättä ilmasuojelu- ja poliisiviranomaisten antamia määräyksiä.

8. Osallistu väestönsuojelulain vaatimusten mukaisesti talon suojelutehtäviin ja noudata talonsuojeluvalvojan määräyksiä.

Kaasunaamari. a suodatin, b leuka-kappale, c naamarilasit, d, e ja / kiinnitysnauhasto, g kantohihna.

II. Hälytyksen sattuessa.

1. Hälytä kaikki huoneiston asukkaat.

2. Sulje huoneiston vesijohto sekä kaasu, sammuta avotulet ja katkaise sähkövirta huoneiston pääkatkaisijasta. Portaiden sähkövaloa sitä vastoin ei saa sammuttaa.

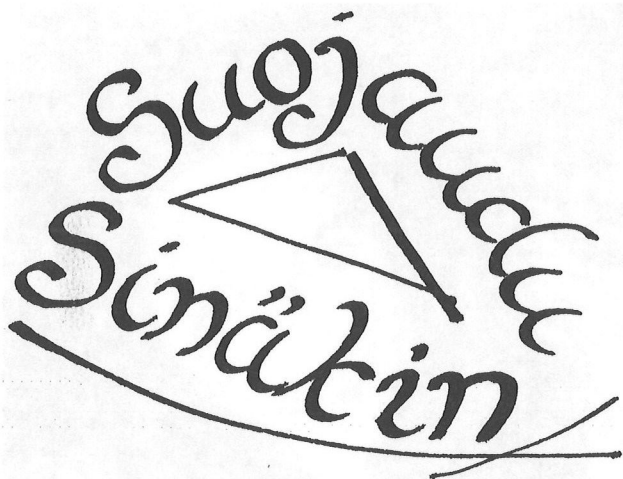
3. Sulje huoneiston välitietä kukaan lukitsematta ja poistu huoneistosta.

4. Kiiruhda (hissiä käyttämättä) väestönsuojaan. Jos epäilet, ettei naapurisi ole kuullut ilmahälytysmerkkiä, hälytä hänet.

5. Jos olet ulkona ilmahälytyksen sattuessa, suojaudu lähimpään yleiseen tai yksityiseen väestönsuojaan. Ellet sellaiseen ehdi, ota jokin hätäsuoja; pahimmassa tapauksessa heittäydy maahan.

6. Missään tapauksessa et saa pyrkiä isäjohtojen tai -joukkojen toimintaa varten rakennettuihin kallio- ym. suojiin, joista ilmasuojelutoimintaa johdetaan. Näiden suojien sisäänkäytävien edustalla olevia vartiomiehiä on ehdottomasti toteltava.

7. Väestönsuojassa ollessasi noudata suojan järjestyssääntöjä ja sen esimiehen antamia määräyksiä.

Näin kriisiaikoina on syytä kerata väestönsuojeluohjeet, jotta tosipaikan tullen sitten osaa toimia oikein. Tässä päteviä suojautumistohjeita Pikkujättiläisestä vuodelta 1945.

Väestönsuojeluohjeita

1111

8. Jos matkustat junassa, linja-autossa tms., suojaudu nopeasti lähimaastoon. Älä jää liikennevälineen lähelle, koska vihollinen voi ampua sitä konekiväärillä tai pommittaa sitä.

9. Kaasuvaaran uhatessa vedä viipymättä naamari suojele-asentoon. Naamarin puuttuessa käytä hengityselinten suojaamiseksi kostutettua nenäliinaa, päähinettä tai jotakin muuta huokoista ainetta ja poistu tuulen yläpuolelle. Varo saastutettua aluetta. Kiiruhda kaiken varalta lähimpään kaasunpuhdistus- tai ensiapupaikkaan.

III. Ilmavaara-ohimerkin jälkeen.

1. Älä käytä puhelinta turhiin puheluihin.

2. Älä jää tuhopaikalle tyydyttämään uteliaisuuttasi, sillä vihollisen hyökkäys voi uudistua ja läsnäolosi sitä paitsi häiritsee sammutus- ja pelastusmiehistön toimintaa.

3. Räjähtämättömän pommin tavatessasi älä koske siihen, vaan poistu nopeasti paikalta ja ilmoita pommista lähimmälle ilmasuojelu- tai poliisiviranomaiselle. Älä myöskään koske pommin sirpaleisiin, sillä nekin voivat olla vaarallisia.

4. Jos sinut tuhopaikalla määrätään sammutus-, pelastus- tai muihin avustustehtäviin, on sinun niihin palo- ja väestönsuojelulain mukaisesti heti ryhdyttävä.

IV. Kaikissa tilanteissa.

1. Säilytä mielenmalttisi ja rauhoita toisiakin. Toimi silti nopeasti.

2. Saata poliisin tietoon huhujen levittäjät, kiihottajat ja tuhoilaiset.

3. Noudata viranomaisten antamia ohjeita, kehoita muitakin niin tekemään ja avusta viranomaisia heidän toimitessaan.

WATERLOO. On sanottu, etteivät Waterloon taistelua voittaneet Wellington ja Blücher, vaan eversti Shrapnelin keksimän tykin sirpaleammukset.

Kun on painanut mieleen suojautu-
misohjeet ja harjoitellut kunnol-
la voikin ottaa rennommin ja elää
terveellisesti vaikkapa seuraavien ohjeiden mukaan.

1414

Lääketiede

TERVEYS! TYÖKUNTO! ELÄMÄNLO!

*Opettele terveellisiä elämäntapoja!
Aloita tänään!*

1. Harjaa hampaasi joka aamu ja ilta!
2. Ennen kuin rupeat ruualle: pese kätesi!
3. Pureksi ruokasi hyvin!
4. Nauti joka päivä maitoa, mutta älä kahvia!
5. Syö joka päivä hiukan vihanneksia tai hedelmiä!
6. Juo 4-5 lasillista vettä joka päivä!
7. Tyhjennä suolesi joka päivä säännöllisesti samaan aikaan!
8. Totutaudu hengittämään syvään!
9. Pidä ilma asunnossasi varsinkin makuuhuoneessasi raikkaana!
10. Käytä joka päivä 1-2 t. reippaaseen ulkoiluun!
11. Pidä ryhtisi hyvänä!
12. Näy ainakin kerran viikossa saunassa!
13. Suorita työsi reippaasti ja tarmokkaasti!
14. Lepää tarpeeksi! Mene joka ilta varhain nukkumaan!
15. Vältä väkijuomia!
16. Lue hyviä kirjoja! Ajattele hyviä ajatuksia!

Ole terve, reipas ja iloinen!

*Artturi Salokanteleen ja Arvo Vartiain toivoksista
"Terve elämä!"*

DORIS - SÄ VEIT MUN SYDÄMEIN

Tässä iltana muutamana olin viettämässä opiskelukaverini tupaantuliaisia Tammelassa. Siinä aikamme remuttuamme päätimme lähteä jatkoille Dorikseen, se kun tuntui parhaalta vaihtoehdolta jatkopaikaksi.

Kun sitten saavuimme Doriksen ovelle piristävän kävelyn jälkeen kylmässä pakkassäässä, seurasi taas ikävin hetki ravintolaan menossa, eli portsarin ohi pääseminen. Sisään astuessamme portsari tietenkin kysyi minulta papereita, jotka tietenkin vitkuttelematta ja kuuliaisesti heti kaivoin esiin lompakosta pankkiautomaattikuittien seasta. "Joo-o, valitan, meillä on kuule toi ikäraja kaksikytyks." (anteeksi, että olen vasta vähän vajaat). Portsarin näyttäessä minulle ovea alkoi tupaantuliaisten emäntä Tuula kommentoida painokkaasti puolestani: "Meillä on tässä tämmönen kiva pieni tupaantuliaisporukka, että kyllä sä nyt voisit hänetkin päästää." johon portsari: "Joo, se taas ei vaikuta tähän mitään." Tuula kuitenkin oli onneksi tomera ja aikansa väitettyään portsarille, portsari tarttui puhelimeen ja soitti - ei poliisille - vaan ilmeisesti pomolleen.

Pomo kuitenkin löytyi vasta parin soittokerran ja viiden minuutin jälkeen. Pomo oli ilmeisesti hyvällä tuulella, koska portsari lopulta murahti minulle: "Anna takkis!" Kyllä tuntui olo pieneltä ja mitättömältä, no, minähän olenkin niin pikkuinen. Kiitos vain portsarille Portsarille vaivannäöstä, kun Doris oli muutenkin näin arki-iltana vähän tyhjänoloinen. Että eläköön suomalainen portsari ja virkamies, jolla löytyy rakoja sormien välistä!

MM

Kengät

Käveltyään kaksi korttelinväliä mies huomasi laittaneensa väärät kengät jalkaan. Ensin hän ajatteli palata vaihtamaan ne, mutta tajusi sitten etteivät ihmiset varmaankaan joutaisi katsomaan millaiset kengät kullakin on jalassa. Myöskin hän muisti, että hänellä on kiire ja ettei hän ehtisi murehtimaan mokomia pikkuasioita. Hän rauhoitti mielensä ja käveli eteenpäin reippaasti, näyttämättä silti kiireiseltä.

Juuri kun hän oli ylittämässä viimeistä katuä, huomasi hän edessään kuolleen hiiren. Se toi hänen mieleensä tapauksen lapsuusajalta, kun hän oli laittanut kissan ja hiiren pahvilaatikkoon ja odottanut, kunnes laatikko oli lakannut liikkumasta. Sitten hän oli heittänyt laatikon rannalta veteen ja lähtenyt pois jäämättä katsomaan sen uppoamista. "Olipa hyvä", ajatteli hän, "että huomasin sen ajoissa. Vaikka kenkäni ovatkin vanhat, olisi ikävää jos ne sotkeutuisivat."

Perille tultuaan hän istuutui, katseli ohikulkevia ihmisiä ja odotti. Hetken kuluttua hänen eteensä pysähtyi nuori pariskunta, joka keskusteli vilkkaasti. Kohta heidän seuraansa tuli kolmas henkilö, vaitelias nuori mies. Juuri kun seurue oli lähdössä liikkeelle, nuori mies käänsi päätään ja sylkäisi. Sylki osui istuvan miehen eteen maahan, aivan hänen kenkänsä viereen. "Ohi!" Nopeasti hän nousi ja lähti kiukkuisena kävelemään kotiaan kohti. "Ohi", hän ajatteli. "Helvettiin kaikki!"

Matti Rautakainen

Sarjassamme "Mitä muuta luennolla
voi tehdä kuin ottaa muistiinpanoja"
osa 1: Anagrammeja UDK:n hallituksesta.

- E. NAKINPOSKI
- KARMEA NILKUTIN
- NEAN NAPA-AJOS
- ÄMMÄN SUKANTERÄT
- ALAN IN BLIND DREAM
- MARSUN ILKEÄ KOE
- MINIT RIENAA
- TUNARIT NAI
- I.R.A. LIIMASI RANEN JALAT

väänsi: ARKA BÖB J. JACKSON

Udk ry
Kirjastotieteen ja
informatiikan laitos
PL 607, 33101 Tampere